

SPP341
PROJEKTOVÁNÍ INSTITUCÍ SOCIÁLNÍ PRÁCE

sylabus

Pavel Horák
Imrich Vašečka

Katedra sociální politiky a sociální práce
Fakulta sociálních studií
MASARYKOVA UNIVERSITA
Joštova 10, 602 00 Brno

OBSAH

Základní informace	3
Anotace předmětu	3
Časový harmonogram	4
Struktura témat předmětu	5
Podrobná struktura a harmonogram předmětu	6
Literatura	10

Základní informace

Určeno pro:	Bakalářské kombinované studium oboru Sociální politika a sociální práce
Časové zařazení předmětu:	Podzimní semestr, Akademický rok 2005/2006
Kreditová zátěž	5
Požadavky v průběhu předmětu:	Průběžné vypracovávání sedmi kroků tvorby projektu, které směřují k vytvoření kompletního projektu na konci semestru: (1) jednotlivé kroky tvorby projektu budou studentem zasílány e-mailovou adresu vyučujícího vždy včas – v souladu s (níže uvedeným) „Časovým harmonogramem“; (2) student vždy zapracuje zpětnou vazbu vyučujícího do následného kroku tvorby projektu.
Ukončení:	Zápočet (v případě přijetí kompletního, kvalitně zpracovaného projektu vyučujícím)
Autor sylabu a vyučující:	Mgr. Pavel Horák Katedra sociální politiky asociální práce telefon: 00 420 - 549 493 778 e-mail: horak@fss.muni.cz

Anotace předmětu

Předmět nabízí studentům příležitost **promyslet a prodiskutovat koncepční a strategické otázky tvorby projektů** služeb sociální práce nebo systémových opatření, která tyto služby ovlivňují. Je zaměřen na otázku: **"Jak při tvorbě projektu postupovat, aby se stal v konkrétních podmínkách své realizace životaschopným?"**

Hlavní pozornost je věnována interakci autora projektu se zájmově odlišně zaměřenými partnery nebo oponenty a snaze vytvořit v zájmově různorodém prostředí prostor pro realizaci profesionálně kvalitního řešení situace klientů (cílové populace projektu). Tuto strategickou úlohu se studenti pokusí řešit vypracováním vlastního projektu.

Metodika předmětu

Předmět klade důraz na samostatnou tvůrčí činnost studenta podpořenou konzultacemi s vyučujícím prostřednictvím internetu. Studium literatury nedominuje z hlediska počtu stran, ale bez jejího prostudování není možné najít dobré řešení zvolené problémové situace.

Předmět začíná výběrem reálného tématu a definicí problému, na řešení kterého se projekt zaměří a končí vypracováním životaschopného projektu řešení reálné problémové situace. Vypracování tohoto projektu má kumulativní charakter, tj. aktuální práce navazují na práce předešlé.

Zápočet získá student pouze tehdy, pokud

- (1) zasílá jednotlivé kroky tvorby projektu vyučujícímu předmětu v termínech uvedených v „Časovém harmonogramu“,
- (2) zapracovává do jednotlivých (následujících) kroků tvorby projektu zpětnou vazbu vyučujícího a
- (3) předloží na konci semestru výsledný projekt, který bude vyučujícím akceptován.

Časový harmonogram

30.9. 2005 (pátek) 12.00 – 13.40	První konzultace na FSS MU (Joštova 10, učebna 42): – ujasnění si plánu, způsobu práce v předmětu a podmínek jeho zakončení – objasnění struktury předmětu včetně obsahu jednotlivých kroků tvorby projektu směřujících k tvorbě výsledného projektu; – zadání a formální náležitosti týkajících se prvních tří Zadání /kroků tvorby projektu (Stude č.1, Ideového návrhu projektu a Návrhu projektu); – přednáška „Předmět a optimální postupy projektování institucí sociální práce a sociální politiky“.
7.10. (pátek)	☒ Do 12.00 studenti zašlou vyučujícímu na e-mailovou adresu horak@fss.muni.cz Zadání č.1 (Zadání projektu: výběr tématu a kritéria pro výběr řešení/) vypracované v rámci Kroku 1.
10.10. (pondělí)	☒ Vyučující zašle studentům (1) zpětnou vazbu na vypracované Zadání.1 (přijetí - nepřijetí tématu a kritérií) a (2) Zadání č.2 včetně způsobu jeho vypracování v rámci Kroku 2.
17.10. (pondělí)	☒ Do 12.00 studenti zašlou vyučujícímu na e-mailovou adresu horak@fss.muni.cz Zadání č.2 (Ideový návrh projektu/upřesnění zadání projektu/) vypracované v rámci Kroku 2.
24.10. (pondělí)	☒ Vyučující zašle studentům (1) zpětnou vazbu na vypracované Zadání.č.2 (přijetí - nepřijetí popisu situace a výběru strategie) a (2) Zadání č. 3 včetně způsobu jeho vypracování v rámci Kroku 3.
31.10. (pondělí)	☒ Do 12.00 studenti zašlou vyučujícímu na e-mailovou adresu horak@fss.muni.cz Zadání č.3 (Programový návrh projektu/ definování problémové situace cílové populace a konkretizování jejího řešení/) vypracované v rámci Kroku 3.
4.11. 2005 (pátek) 12.00 – 13.40	Druhá konzultace na FSS MU (Joštova 10, učebna 42): – konzultace nad uskutečněnými kroky a budoucími kroky tvorby projektu
7.11. (pondělí)	☒ Vyučující zašle studentům (1) zpětnou vazbu na vypracované Zadání.3 a (2) Zadání č. 4 včetně způsobu jeho vypracování v rámci Kroku 4.
14.11. (pondělí)	☒ Do 12.00 studenti zašlou vyučujícímu na e-mailovou adresu horak@fss.muni.cz Zadání č.4 (Návrh projektu/pracovní plán/) vypracované v rámci Kroku 4.
21.11. (pondělí)	☒ Vyučující zašle (1) zpětnou vazbu na vypracované Zadání.č.4 a (2) Zadání č.5 včetně způsobu jeho vypracování v rámci Kroku 5.
28.11. (pondělí)	☒ Do 12.00 studenti zašlou vyučujícímu na e-mailovou adresu horak@fss.muni.cz Zadání č.5 (Rozpory a jejich řešení/) vypracované v rámci Kroku 5.
2.12. 2005 (pátek) 12.00 – 13.40	Závěrečná třetí konzultace na FSS MU (Joštova 10, učebna 42): - konzultace nad uskutečněnými kroky a závěrečnými kroky tvorby projektu
5.12. (pondělí)	☒ Vyučující zašle (1) zpětnou vazbu na vypracované Zadání.č.5 a (2) Zadání č.6 včetně způsobu jeho vypracování v rámci Kroku 6.
12.12.. (pondělí)	☒ Do 12.00 studenti zašlou vyučujícímu na e-mailovou adresu horak@fss.muni.cz Zadání č.6 (Konečnou verzi návrhu projektu) vypracované v rámci Kroku 6.
19.12. (pondělí)	☒ Vyučující zašle (1) zpětnou vazbu na vypracované Zadání.č.6 a (2) Zadání č.7 včetně způsobu jeho vypracování v rámci Kroku 7.
Konec 1. týdne v lednu	☒ Do 12.00 v pátek prvního týdne ledna 2006 studenti zašlou vyučujícímu na e-mailovou adresu horak@fss.muni.cz Zadání č.7 (výsledný Projekt připravený ke schválení) vypracované v rámci Kroku 7.

Struktura témat předmětu

Obsah předmětu je rozdělen do tří obecných bloků a 7 postupných kroků tvorby projektu. Jednotlivé bloky odpovídají odlišným manažerským činnostem, jmenovitě se jedná o:

- I. Nalezení profesionálně kvalitního řešení (témata 1, 2, 3);
- II. Identifikování podmínek realizace projektu (témata 4, 7);
- III. Řešení potenciálních rozporů (témata 5, 6).

V jednotlivých krocích, které představují jednotlivé fáze tvorby projektu, je definován Cíl, Obsah tématu a Literatura, jejíž nastudování je nutné k pochopení dané fáze a k vypracování Zadání, kterých je v celém předmětu 7 (tj. každému kroku odpovídá vypracování jednoho zadání). Jednotlivá Zadání student zaslá dle výše uvedeného časového harmonogramu vyučujícímu, který studentovi dává zpětnou vazbu. Výstupem předmětu je vypracovaný projekt, kterému odpovídá krok č.6 (tzv. „Závěrečná verze projektu“) a krok č.7 (tzv. „Žádost o schválení projektu“).

1. krok: Zadání projektu

(= výběr tématu a formulování představy o jeho řešení)

Cíl: Volba tématu a stanovení kritérií úspěšného řešení.

2. krok: Ideový návrh projektu

(= upřesnění zadání projektu: popis problému a jeho podstaty a stanovení kritérií pro výběr adekvátního způsobu řešení)

Cíl: Upřesnit zadání pro vypracování akceptovaného a realizovatelného projektu, který by řešil všemi akceptovaný problém. Prostředkem je **vypracování představy o žádoucí strategii a taktice**. Jedná se vlastně o upřesnění zadání projektu.

3. krok: Programový návrh projektu

(= definování problémové situace cílové populace a konkretizování jejího řešení)

Cíl: Definovat v podobě ideového návrhu projektu problémový prostor vhodný pro uplatnění metod intervence které jsme zvolili, pro ovlivňování terčů a pro překonávání problémů v oblasti zdrojů.

4. krok: Návrh projektu

(= pracovní plán projektu)

Cíl: Uspořádat konkrétní akce a úkoly do logického pořádku v podobě pracovního plánu tak, aby plán vedl realizátory krok za krokem k dosažení vytyčeného cíle.

5. krok: Rozpory a jejich řešení

(= konzultace návrhu projektu s relevantními partnery)

Cíl: Konstatovat rozpory, sumarizovat je a vypracovat představu o jejich řešení.

6. krok: Konečná verze návrhu projektu

(= závěrečné konzultace projektu)

Cíl: Odstranit sporné body v návrhu projektu a upravit projekt do konečné podoby. Uskutečňuje se ve dvou krocích.

7. krok: Příprava projektu k předložení/ke schválení

Cíl: Upravit projekt do podoby požadované pro jeho schválení.

Podrobná struktura a harmonogram předmětu

I. Nalezení profesionálně kvalitního řešení (první až třetí týden);

První týden

Téma/krok č. 1:

Výběr tématu a kritérií pro výběr řešení.

Cíl tématu:

Vypracování osobní strategie studia.

Výběr tématu projektu.

Obsah tématu:

Seznámení se s programem a postupem kursu a s učebními texty.

Základní pojmy používané v předmětu

Zadání č.1:

Vypracujte Studii č.1: Výběr tématu a kritérií pro výběr řešení.

Vyberte a zdůvodněte téma projektu, vypracujte a zdůvodněte vlastní "kritéria pro výběr řešení".

Komunikace:

Studenti zašlou **Studii č.1** vyučujícímu.

Vyučující zašle hodnocení Zadání č.1 studentům (přijetí - nepřijetí tématu a kritérií) a upřesnění Zadání č. 2

Literatura:

- Ako ..., 1996. Ako organizovať efektívne. Bratislava: Nadácia pre podporu lokálnej demokracie. ss. 7-11, 23-27.
- Potůček, M., 1995. Sociální politika. Praha: SLON. ss. 49 - 51.
- Rosenau, M. D., 2000. Řízení projektů. Praha: Computer Press. ss. 5-42, 295-299.
- Vašečka, I., Čo všetko môže byť predmetom projektovania v inštitúciách sociálnej práce? Rukopis.
- Vašečka, I., Jak postupovat při tvorbě projektu. Rukopis.

Druhý týden

Téma/krok č. 2:

Pojmenování problému a podstaty jeho řešení.

Cíl tématu:

Vypracovat ideový návrh projektu (upřesněné zadání projektu) v podobě představy o žádoucí strategii a taktice projektu.

Obsah tématu:

UVědomění si podstaty problému, podoby požadovaného produktu projektu, možných, potřebných a dostupných postupů a metod intervence, stavu vnějších a vnitřních zdrojů organizace, která řeší problém. Popis situace ve které je projekt řešen. Adekvátní strategie.

Zadání č.2:

Vypracujte Ideový návrh projektu (upřesněte Zadání projektu).

Ideový návrh projektu bude řešit problém který jste si vybrali, upřesněné Zadání projektu zase problém, který jste přijali od zadavatele. V Ideovém návrhu i v upřesněném Zadání projektu věnujte pozornost především popisu situace ve které je projekt řešen a výběru vhodné strategie řešení.

Komunikace:

- Studenti zašlou **Ideový návrh projektu** vyučujícímu.
- Vyučující zašle hodnocení ideových návrhů, resp. upřesněných zadání studentům (přijetí - nepřijetí popisu situace a výběru strategie) a upřesní Zadání č.3.

Literatura:

- Ako ..., 1996. Ako organizovať efektívne. Bratislava: Nadácia pre podporu lokálnej demokracie. ss. 7-11, 23-27 (uvedena v predchádzajúcim tématu).
- Hartl, P., 1997. Komunita občanská a komunita terapeutická. Praha: Slon. ss. 48-52.
- Rosenau, M., D., 2000. Řízení projektů. Praha: Computer Press. ss. 19-42.

Třetí týden

Téma/krok č.3:

Definice problémové situace a konkretizace jejího řešení.

Cíl tématu:

Stanovení etap realizace projektu s odhadem klíčových termínů a stanovení rozsahu prací a prostředků spojených s dosažením cíle projektu.

Obsah tématu:

Určení cílové populace a definování její problémové situace. Stanovení měřitelného a dosažitelného cíle projektu, adekvátních postupů a intervence, určení šancí a ohrožení v prostředí a silných a slabých stránek řešící organizace, stanovení etap realizace a rozvahy jejich zabezpečení.

Zadání č. 3:

Vypracujte Návrh projektu.

Pozornost věnujte především rozpracování jednotlivých akcí tak, aby se zachovala rovnováha mezi požadovaným provedením prací, časem a prostředky, které máte k dispozici.

Komunikace

- Studenti zašlou **Návrh projektu** vyučujícímu.
- Vyučující zašle hodnocení Návrhu projektu (přijetí - nepřijetí) a upřesní Zadání č.4.

Literatura:

- Ako ..., 1996. Ako organizovať efektívne. Bratislava: Nadácia pre podporu lokálnej demokracie. ss. 7-11 (uvedena v predchádzajúcim tématu), 29-40.
- Rosenau M., D., 2000. Řízení projektů. Praha: Computer Press. ss. 19-42 (uvedena v předchádzajícím tématu).

Doporučená literatura:

- Navrátil, P., 2001. Teorie a metody sociální práce. Brno: Marek Zeman.
- Navrátil, P., Musil, L., 2000. Sociální práce s příslušníky menšinových skupin. Pp. 127-163. In: Sociální exkluze a nové třídy. Sociální studia, 5. Brno: FSS MU.

II. Identifikování podmínek realizace projektu (čtvrtý a sedmý týden);

Čtvrtý týden

Téma/krok 4:

Plánování projektu

Cíl tématu:

Vypracovat organizační, personální, správní, ekonomické a technické řešení problémové situace v podobě pracovního plánu projektu.

Obsah tématu:

Cíle projektu z hlediska času a z hlediska zdrojů, implementace zvolených metod intervence, využití/překonání silných/slabých stránek a šancí/ohrožení. Harmonogram akcí a úkolů v logickém sledu a ve vazbě na zdroje.

Zadání č.4:

Vypracujte Pracovní plán svého projektu.

Pozornost věnujte především tomu, aby celý plán byl vyvážený v úkolech, termínech a prostředcích a aby nevyčerpal, ale posílil organizaci, která bude projekt realizovat.

Komunikace:

- Studenti zašlou **Pracovní plán** vyučujícímu.
- Vyučující zašle hodnocení plánů a upřesní Zadání č.5.

Literatura:

- Ako ..., 1996. Ako organizovať efektívne. Bratislava: Nadácia pre podporu lokálnej demokracie. ss. 7-11, 29-42 (uvedena v předcházejícím tématu).
- Rosenau, M. D., 2000. Řízení projektů. Praha: Computer Press. ss. 55-163.

III. Řešení potenciálních rozporů (pátý a šestý týden).

Pátý týden

Téma/rok č.5:

Konzultace 1. verze projektu s relevantními partnery.

Cíl tématu:

Cílem konzultací 1. verze projektu je identifikovat rozpory, které máme jako tvůrci projektu se subjekty, které jsou zainteresovány na jeho realizaci, nebo kterých se realizace projektu různě dotkne, sumarizovat tyto rozpory a vytvořit si představu o jejich řešení.

Zadání č.5:

Vypracujte Studii č.2 "Co vyšlo najevo během vyjednávání a v čem bude třeba projekt změnit."

Absolvujte konzultace a vyjednávání s relevantními partnery. Na jejich základě vypracujte Studii č.2, která pojedná o rozporech a jejich řešení.

Komunikace:

- Studenti zašlou **Studii č.2** vyučujícímu.
- Vyučující zašle hodnocení Studie č.2 studentům (přijetí-nepřijetí závěrů) a upřesní Zadání č.6.

Literatura:

- Ako ..., 1996. Ako organizovať efektívne. Bratislava: Nadácia pre podporu lokálnej demokracie. ss. 34-36 (uvedena v předcházejícím tématu).
- Donnelly, J.H., Gibson, J.L., Ivancevich, J.M., 1997. Management. Praha: Grada Publishing. ss. 507-533.
- M. D. Rosenau, 2000. Řízení projektů. Praha: Computer Press, ss. 45-52.

Šestý týden

Téma/krok č.6:

Závěrečné konzultace projektu.

Cíl tématu:

Cílem této činnosti je odstranit sporné body v 1. verzi projektu a upravit projekt do konečné podoby.

Obsah tématu:

Vyjednávání se členy a spojenci o řešení rozporů. Úprava projektu v souladu s výsledky vyjednávání.

Zadání č.6:

Vypracujte Konečnou verzi návrhu projektu.

Na základě výsledků konzultací a vyjednávání a jejich sumarizace upravit 1. verzi projektu do podoby Závěrečné verze projektu.

Komunikace:

Studenti zašlou **Závěrečnou verzi projektu** vyučujícímu.

II. Identifikování podmínek realizace projektu (čtvrtý a sedmý týden);

Sedmý týden

Téma/krok č.7:

Příprava projektu na předložení/schválení.

Cíl tématu:

Vypracovat *Žádost o schválení návrhu projektu*.

Zadání č.7:

Vypracujte žádost o schválení návrhu projektu řešení problému, který jste specifikovali na začátku kurzu. Použijte přiložený formulář. Podrobný návrh projektu uveďte v příloze.

Komunikace:

Nejpozději 17.12. odeslat na FSS zadání 7.

Leden - únor 2006

Zápočet v případě pozitivního hodnocení projektu vyučujícím

Literatura

Zadaná literatura je rozdělena na povinnou a doporučenou, přičemž pouze povinná literatura je bezpodmínečně nutnou pro pochopení základních pojmů a konkrétních postupů nutných pro úspěšné zvládnutí předmětu.

Povinná literatura

- Ako ..., 1996. Ako organizovať efektívne. Bratislava: Nadácia pre podporu lokálnej demokracie. ss. 7-11, 23-27, 29-42, 34-36
- Donnelly, J.H., Gibson, J.L., Ivancevich, J.M., 1997. Management. Praha: Grada Publishing. ss. 507-533.
- Hartl, P., 1997. Komunita občanská a komunita terapeutická. Praha: Slon. ss. 48-52.
- Potůček, M., 1995. Sociální politika. Praha: SLON. ss. 49 - 51.
- Rosenau M., D., 2000. Řízení projektů. Praha: Computer Press. ss. 19-52, 55-163, 295-299.
- Vašečka, I., Čo všetko môže byť predmetom projektovania v inštitúciách sociálnej práce? Rukopis.
- Vašečka, I., Jak postupovat při tvorbě projektu. Rukopis.

Doporučená literatura:

- Navrátil, P., 2001. Teorie a metody sociální práce. Brno: Marek Zeman.
- Navrátil, P., Musil, L., 2000. Sociální práce s příslušníky menšinových skupin. Pp. 127-163. In: Sociální exkluze a nové třídy. Sociální studia, 5. Brno: FSS MU.